

Spis treści

Wstęp *Ryszard Zięba* 11

Wprowadzenie *Ryszard Zięba*

Pozimnowojenny paradygmat bezpieczeństwa międzynarodowego 15

1. Pojęcie i istota bezpieczeństwa międzynarodowego 15
2. Doświadczenie z badania bezpieczeństwa w latach zimnej wojny: przydatność teorii realistycznej 22
3. Nowe rodzaje ryzyka dla bezpieczeństwa międzynarodowego po zimnej wojnie 25
4. Środki i metody kształtowania bezpieczeństwa międzynarodowego po zimnej wojnie: przydatność teorii neoliberalnej 32
5. Dialektyka regionalizacji i globalizacji bezpieczeństwa międzynarodowego 36

CZĘŚĆ PIERWSZA

Rozdział I *Justyna Zajac*

Koncepcja bezpieczeństwa USA 43

1. Przesłanki redefinicji bezpieczeństwa po zimnej wojnie 43
2. Dokumenty programowe 45
3. Ewolucja koncepcji bezpieczeństwa 53
4. Konkluzje 59

Rozdział II *Agnieszka Bryc*

Koncepcja bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej 62

1. Przesłanki redefinicji bezpieczeństwa po zimnej wojnie 62
2. Dokumenty programowe 64
3. Ewolucja i nowe tendencje w koncepcji bezpieczeństwa 76
4. Konkluzje 81

Rozdział III *Bartosz Wiśniewski*

Koncepcja bezpieczeństwa Wielkiej Brytanii 83

1. Przesłanki redefinicji bezpieczeństwa po zimnej wojnie 83
2. Główne dokumenty programowe 88
3. Ewolucja koncepcji bezpieczeństwa 92
4. Nowe elementy w koncepcji bezpieczeństwa:
idea „dyplomacji obronności” 102
5. Konkluzje 102

Rozdział IV *Irma Słomczyńska*

Koncepcja bezpieczeństwa Francji 105

1. Przesłanki redefinicji bezpieczeństwa po zimnej wojnie 105
2. Dokumenty programowe; redefinicja bezpieczeństwa 107
3. Ewolucja koncepcji bezpieczeństwa 116
4. Konkluzje 120

Rozdział V *Aleksandra Zięba*

Koncepcja bezpieczeństwa Niemiec 122

1. Przesłanki redefinicji bezpieczeństwa po zimnej wojnie 122
2. Dokumenty programowe 127
3. Program reformy Bundeswehry 134
4. Ewolucja koncepcji bezpieczeństwa 140
5. Konkluzje 143

Rozdział VI *Ryszard Zięba*

Koncepcja bezpieczeństwa Unii Europejskiej 147

1. Przesłanki ustanowienia polityki bezpieczeństwa Unii Europejskiej 147
2. Podstawy programowe polityki bezpieczeństwa UE 150
3. Europejska strategia bezpieczeństwa 161
4. Konkluzje 164

Rozdział VII *Dominik Mierzejewski*

Koncepcja bezpieczeństwa Chińskiej Republiki Ludowej 167

1. Przesłanki redefinicji bezpieczeństwa 168
2. Główne dokumenty programowe 173
3. Ewolucja i nowe tendencje 184
4. Konkluzje 190

Rozdział VIII *Renata Włoch***Koncepcja bezpieczeństwa Indii 192**

1. Zewnętrzne determinanty pozimnowojennej zmiany koncepcji bezpieczeństwa Indii 193
2. Wewnętrzne determinanty pozimnowojennej zmiany koncepcji bezpieczeństwa Indii 195
3. Redefinicja bezpieczeństwa w głównych dokumentach programowych 199
4. Ewolucja polityki bezpieczeństwa Indii i nowe tendencje w koncepcji polityki bezpieczeństwa 206
5. Nowe środki i metody polityki bezpieczeństwa Indii 212
6. Konkluzje 214

Rozdział IX *Marcin Florian Gawrycki***Koncepcja bezpieczeństwa Brazylii 216**

1. Przesłanki redefinicji bezpieczeństwa 216
2. Główne dokumenty programowe: redefinicja bezpieczeństwa 220
3. Ewolucja koncepcji bezpieczeństwa 227
4. Konkluzje 232

CZĘŚĆ DRUGA**Rozdział X** *Paweł Frankowski***Bezpieczeństwo globalne w warunkach transformacji ładu międzynarodowego 237**

1. Zmiana paradygmatu bezpieczeństwa globalnego? 237
2. Zagrożenia globalne po zimnej wojnie 240
3. Zmiana percepcji zagrożeń globalnych po zimnej wojnie 252
4. Instytucje kształtujące bezpieczeństwo globalne 254
5. Rola aktorów niepaństwowych w kształtowaniu bezpieczeństwa globalnego 257
6. Nowe tendencje w ewolucji globalnego ładu bezpieczeństwa 259
7. Konkluzje 261

Rozdział XI *Ryszard Zięba***Bezpieczeństwo państw zrzeszonych w NATO i Unii Europejskiej 263**

1. Główne zagrożenia i wyzwania 263
2. Adaptacja wielostronnych instytucji bezpieczeństwa do nowych uwarunkowań 264

3. Działania państw i instytucji międzynarodowych na rzecz bezpieczeństwa 275
4. Rezultaty i nowe tendencje ewolucji bezpieczeństwa państw zrzeszonych w NATO i UE 290
5. Konkluzje 295

Rozdział XII *Marko Mihajić*

- Balkański kompleks niestabilności i bezpieczeństwa 297**
1. Wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa 298
 2. Główne obszary niestabilności na Bałkanach 307
 3. Działania państw i instytucji międzynarodowych na rzecz bezpieczeństwa 312
 4. Efektywność inicjatyw i działań na rzecz bezpieczeństwa 327
 5. Nowe tendencje ewolucji bezpieczeństwa Bałkanów 327
 6. Konkluzje 328

Rozdział XIII *Maciej Raś, Agata Włodkowska*

- Bezpieczeństwo obszaru WNP 331**
1. Wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa obszaru WNP 332
 2. Główne obszary niestabilności i konflikty w regionie 337
 3. Działania państw i instytucji międzynarodowych na rzecz umacniania bezpieczeństwa na obszarze WNP 347
 4. Nowe tendencje ewolucji ładu międzynarodowego w regionie 353
 5. Konkluzje 360

Rozdział XIV *Justyna Zajac*

- Bliskowschodni kompleks niestabilności i bezpieczeństwa 363**
1. Wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa na Bliskim Wschodzie 363
 2. Główne obszary niestabilności i konflikty w regionie 374
 3. Działania państw i instytucji międzynarodowych na rzecz umacniania bezpieczeństwa 383
 4. Nowe tendencje ewolucji ładu międzynarodowego w regionie 393
 5. Konkluzje 396

Rozdział XV *Marcin Kaczmarek*

- Bezpieczeństwo Azji Wschodniej i Pacyfiku 398**
1. Wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa w regionie 398
 2. Główne źródła niestabilności i konflikty w regionie 401

3. Działania państw i instytucji międzynarodowych na rzecz umacniania bezpieczeństwa 407
4. Nowe tendencje ewolucji bezpieczeństwa międzynarodowego w regionie 419
5. Konkluzje 421

Rozdział XVI *Renata Włoch*

Bezpieczeństwo Azji Południowej 424

1. Stare i nowe zagrożenia oraz nowe wyzwania 424
2. Główne konflikty i obszary niestabilności w regionie 429
3. Działania państw i instytucji międzynarodowych na rzecz umacniania bezpieczeństwa 440
4. Nowe tendencje ewolucji ładu międzynarodowego w regionie 442
5. Konkluzje 443

Rozdział XVII *Wiesław Lizak*

Bezpieczeństwo Afryki 446

1. Wyzwania i zagrożenia dla bezpieczeństwa w Afryce 447
2. Główne obszary niestabilności w regionie 457
3. Działania na rzecz umacniania bezpieczeństwa 467
4. Konkluzje – główne trendy ewolucji bezpieczeństwa w regionie 478

Rozdział XVIII *Beata Wojna*

Bezpieczeństwo Ameryki Łacińskiej i Karaibów 482

1. Zagrożenia i wyzwania 482
2. Główne obszary niestabilności 490
3. Działania państw i instytucji międzynarodowych na rzecz umacniania bezpieczeństwa w regionie 498
4. Nowe tendencje ewolucji ładu międzynarodowego w regionie 514
5. Konkluzje 517

Rozdział XIX *Marcin Kaczmarek*

Problematyka zbrojeń i rozbrojenia 520

1. Dialog strategiczny Rosja–Stany Zjednoczone 520
2. Nierozprzestrzenianie broni masowego rażenia 532
3. Ograniczenia w dziedzinie broni konwencjonalnej 537
4. Jakościowy wyścig zbrojeń 540
5. Konkluzje 543

Rozdział XX *Małgorzata Bielecka*

Nowe role międzynarodowych organizacji do spraw bezpieczeństwa 547

1. Przesłanki działań organizacji międzynarodowych w dziedzinie bezpieczeństwa 547
2. Role organizacji międzynarodowych do spraw bezpieczeństwa 549
3. Zagrożenia i wyzwania dla działalności organizacji międzynarodowych do spraw bezpieczeństwa 569
4. Nowe tendencje rozwoju ról organizacji międzynarodowych do spraw bezpieczeństwa 572
5. Konkluzje 579

Noty biograficzne o autorach 581

Indeks 586